

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: BOFFMANN ÉS KRÖKOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 2.

Büntető expedíció

Szomorú auspiciumok között kezdődött ma meg Párisban az előzetes békekongresszus. A békekongresszusi a győzők és hozzátartozóik ültek a zöld asztalhoz, nem azért, hogy a békéről tárgyaljanak, hanem hogy megszövegezzék azokat a feltételeket, amelyeket a legyőzötteknek megfélembreztetetlenül el kell fogadniuk. A zárt ajtókon belül az entente tárgyal a már megállapított föltételeken, a zárt ajtókon kívül mi várakozunk a határozatra, amit odabenn hoztak, hogy azt aláírjuk.

Már most is hallatszanak hangok, különösen a francia sajtóban, amelyek szomorú kilátásainktól még sötétebbé, még szomorubbakká és a jövődőt még sivárabbá teszik. Ezek a hangok ugyanis annak az érzésnek, fölfogásnak és követelésnek adnak kifejezést, hogy ami csak elvehető a volt központi hatalmaktól, azt el kell venni. És ez a részlet még megérthető, ha nem is tisztelhető, mert nem nyilatkozik meg benne egyéb, mint a telhetetlen éhség, a kapitalista rendszer alatt élő imperiálisták és hódítványgyors megnyilatkozása. De van emel egy sokkal súlyosabb és sokkal fájább momentum a béketárgyalásokon: az előre elhatározott igazságtalanság. A békekongresszuson az entente elve az, hogy minden igény aszerint bírálható el, hogy valamelyik fél az ententének barátja, vagy ellensége volt-e. Az entente tehát büntető expedíciót vezet még ezután ellenünk, bosszút akar állítani. Kegyetlen bosszút nemzeteken, amelyek a rettenetes háborúban sok százezer embert vesztek, milliárdokat áldoztak föl és keservesen szenvedtek.

Hát hol vannak Wilsonnak az igazságra felépült feltételei? Hol van az igazságosság? Fölrugják azokat is, mint Magyarország fegyverszüneti szerződését?

Szinte gúnyképpen hangzik az a tudósítás, hogy az entente meg akarja valósítani a népek szövetségét és az előkészületekre bizottságot küld ki. Hát van valamelyik krisztusi türelemmel, alázattal és belenyugvással bíró nemzet, amellyel a borzalmas megcsókítások, megaláztatások után a népek szövetségét eg tudják alkotni. A népek szövetségét megelégedett, lehiggadt lelki nemzeteknek lehet csak megteremteni. Az entente békéje után azonban hol lesz megelégedett nemzet. A népek szövetsége egy oktroyált hazug forma lesz, őszinte igaz tartalom nélkül.

Megkezdődött a párisi békekongresszus

A fegyverszünet meghosszabbítása

Páris, január 12. A szövetségesek legfőbb haditanácsa vasárnap délután 3 órakor a külügyminisztériumban tanácskozásra ült össze, főképpen azért, hogy a fegyverszünet meghosszabbításának kérdésével foglalkozzék. A tanácskozással kapcsolatban meghívót küldtek az egyes nemzetek küldöttségének, hogy hétfőn gyűljenek össze és vegyenek részt az előzetes béketárgyalás megnyitására.

Az első teljes ülést legkésőbb január 20-án tartják meg. A megnyitó beszédet Clemenceau fogja mondani. Elvben való elfogadás után a békedelegátusok a szövetségesek közös bizottságát fogják megbízni a népszövetség kérdése gyakorlati megoldásának tanulmányozásával. Remélik, hogy az amerikai nemzetközi technikai bizottság közbenjárása lehetővé fogja tenni a tárgyalás alá kerülő kérdések gyors átvizsgálását.

Páris, január 12. A legfőbb haditanács vasárnap délutáni ülése hosszú ideig tartott és nagy jelentőségű volt. 2 óra 45 perckor nyitották meg és csak 6 óra 15 perckor zárták be. Legelőször a nap munkaprogramját állapították meg. A francia miniszterek, akiket összehívtak, hogy véleményt mondjanak a technikai kérdésekről — Klotz, Cleanceau, Leiques és Loucheur — visszavonultak, mert véleménynyilvánításukat a következő napra halasztották.

A legfőbb haditanács először a fegyverszünet meghosszabbításának feltételeivel foglalkozott. A kérdés vizsgálata 5 óra 15 perckor huzódott. Foch tábornagy fölvilágosításokat azokról a körülményekről, melyek mellett a fegyverszünetet végrehajtották. A legfőbb haditanács azokat a feltételeket tárgyalta, amelyek mellett megadhatják Németországnak a fegyverszünet meghosszabbítását. Az ülés folyamán a legfőbb haditanács úgy döntött, hogy az új föltételek megállapítása másnap délután újabb felülvizsgálat után történjék meg és ezt megelőzőleg délelőtt a kérdés technikai oldalát a szövetségesek törzstisztjeinek tanulmány tárgyává kell tenniük.

Ezután a gyűlés a nemzetközi békekongresszus tárgyalási módjának kérdésével foglalkozott. A tárgyalás elsősorban a konferenciára minden egyes hatalom részéről kiküldendő delegátusok számáról folyt. A franciáknak az az indítványa, hogy minden egyes ál-

lam a háborúban viselt szerepének jelentősége szerint 5, 3, 2, illetőleg 1 meghatalmazottat küldjön ki, némi ellenvetéssel találkozott. A gyűlés anélkül végződött hogy ezt az indítványt elfogadják volna.

Remélik, hogy a legfőbb nemzetközi haditanács a fegyverszünet megújításának kérdésével foglalkozó tanácskozásokat hétfőn befejezi és esetleg már a békekongresszus programjáról is határozni fog. Ebben az esetben a kongresszus első ülése kedden délután 5 órakor lesz, az öt nagyhatalom: az Egyesült Államok, Nagybritannia, Franciaország, Olaszország és Japán meghatalmazottainak jelenlétében.

Páris, január 12. A legfőbb haditanács ülése közben Orlando miniszterelnök kénytelen volt este hazautazni Olaszországba, ahol a Nippi pénzügyminiszter visszalépése folytán megüresedett tárca betöltéséről kell gondoskodnia. A meghatalmazottak tárgyalásaikban főbbnyire az angol nyelvet használták, mert Clemenceau, Pichon és Orlando is tudnak angolul. Fraser amerikai nagykövet Wilson elnök tolmácsa volt.

A nagy osztozkodás

Bécs, január 13. Párisból táviratozzák: A „Matin“ legutóbbi számában felsorolja azokat a főbb területi követeléseket, melyek a békekongresszusi döntéshozók fogják.

A nemzetiségi elv alkalmazásánál elsősorban a statisztikai adatok jönnek figyelembe, a stratégiai elv alkalmazásánál pedig az lesz a főszempont, hogy valamely állam barátja vagy ellensége-e az ententének.

Belgium Limburgot követeli és szabad határozást a Scheldén.

Franciaország Elzász-Lotharingiát követeli.

Nagybritannia a gyarmati igényeken kívül szárazföldi összeköttetést kíván létesíteni indiai tartományaival.

Olaszország Trentinon és Isztrián kívül a már neki ígért partvidéket az Adria keleti partján. A „Matin“ szerint ez lesz a békekongresszus egyik legsúlyosabb problémája.

Szerbia megkapja Horvátországot és Szlavoniát, de az Adria-tengeren való kikötő kérdése egyelőre függőben marad.

URANIA

Ma, kedden
január 14-én
A Pesti Hírlapban meg-
jelent regény után

**A VÖRÖS
KÉRDŐJEL**

Darvas 5. fejezetében.
Írta: Cserehely Gyula.

APOLLO

Ma, kedden
január 14-én

LEHAR FERENCZ
világhírű zenésztől
közreműködésével

**A MŰVÉSZET
DIADALATA**

sorozat 5. felvonásában

Előadások: 5 és 7 órakor.

Románia a nemzetiségi elvnek megfelelően megkapja Erdélyt és Bukovinát.

A Bánság felosztásánál a Duna lesz majd a természetes határ.

A cseh-szlovák, örmény és lengyel területi követelések rendezése kizárólag a nemzetiségi elv figyelembevételével történik meg.

A békekötés Németországgal

Páris, január 13. Az *Echo de Paris* szerint a békekongresszus a népszövetség révén való elfogadás után megkezdte a Németországgal kötendő béke tárgyalását és tárgyalás alá veszi azt az emlékiratot is, amely Franciaország részére követeli a Saar medencéjét, továbbá a rajnai hajózás nemzetközivé tételét a partmenti lakosságnak nyújtandó kedvezményekkel.

A lengyelek annektálják Posent

Boroszló, január 13. Lengyei cenzurával Posenből érkező távirat szerint a legfőbb lengyel néptanács proklamálta Posennek Lengyelországhoz való csatlakozását.

A Spartacusok leverése

Berlin, január 13. Tegnap sikerült az utolsó Spartacus-fészkeket ártalmatlanná tenni, úgy, hogy Berlin ma már teljesen legyőzte a nagy terrort. A Vorwarts épületének visszafoglalása után a Spartacusok hatalmának katonai leverését nem lehetett többé feltartóztatni. Eichhorn rendőrfőnök még szombaton éjjel elmenekült egy automobilon, hír szerint Dániába szökött. Eichhorn lakásán házkutatást tartottak és sok iratot foglaltak le, melyek Eichhorn politikai tevékenységét világítják meg és erősen kompromittáló a tartalmuk. Hír szerint Liebknecht hirtelen eltűnt, állítólag Lipcsébe menekült.

Az olasz-délszláv konfliktus

Fiume, január 13. Az olaszok ellenállásra készülnek a délszlávoknak a legközelebbi napokra várt előnyomulásával szemben. Azonkívül Fiuméba várják az olasz ilotta egy részét, amely vereség esetén biztosítja a visszavonulás lehetőségét.

Mackensent Belgrádban internálták

Zdráb, január 13. Mackensen vezértábor nagyot nem Szalonikibe, hanem Belgrádba szállították, ahol internálták. Az internálás oka az volt, hogy hadserege a léfegyverezés és az internálás alól kivonta magát és Németországba menekült és csak néhány ezer emberét tartóztatták fel. Mackensennek ezért az ente előtt felelnie kell.

Mackensen internálásáról — mint Aradról táviratozza utódosítónk — Marsieu Jusztin dr., az aradi román nemzeti tanács alelnöke így nyilatkozott:

— Mackensen tábornagy hadserege a fegyverszüneti szerződés ellenére Németországba szállította a romániai és magyar vasutak tulajdonát képező vagonokat és niszdonnyokat. Hogy ez milyen óriási mennyiségű vasuti garnitúra, azt talán senki sem tudja. — Ezek most pótolhatatlanok. A vasúti közlekedésnek egy további akadálya, hogy a visszavonuló német hadsereg megrongálta a vasúti síneket és hidakat. Némely helyen direkt apró darabokra vagdoszták a sínhálózatot, felrobantották a hidakat úgy Romániában, mint Magyarországon. Romániában sok száz kilométerre használhatatlanná tették a vasúti hálózatot. Tulajdonképpen ez az oka annak, hogy a franciák internálták Mackensent.

Szükséges-e a fogyasztási szövetkezet

Írta: Bárdos Géza.

Abból az alkalomból, hogy Debrecenben is mozgalmat indítottak fogyasztási szövetkezet létesítése érdekében, többen intéztek hozzámmal — mint akiről tudják, hogy a kereskedelmi viszonyokat nemcsak elméletileg, de gyakorlatilag is ismerem — kérdést az íránt, ha vajjon van-e szükség Debrecenben fogyasztási szövetkezetre?

Mint hogy ez a kérdés nemcsak a kérdezőket, de másokat is érdekelhet, engedje meg igiten tisztelt Szerkesztő ur, hogy a választ becses lapjában adhassam meg.

A kérdésre határozott „nem”-el felelhetek: aki áttanulmányozta a fogyasztási szövetkezetek fejlődési adatait, meggyőződhetett arról, hogy — legyen bármennyire híve, mint jó magam is, a szövetkezeti eszmének — városokban, ahol kifejlődött kereskedelem van és az üzletek birtokosai túlnyomó részben olyan egyének, akik a kereskedői pályát élethivatással választották, a szakszerű kereskedői foglalkozáshoz szükséges sokoldalú tudnivalókat évek hosszú során át folytatott elméleti és gyakorlati irányú tanulás után szerezték és ily módon a gazdasági életnek fontos és nélkülözhetetlen tényezőivé váltak, a fogyasztási szövetkezetek nemcsak feleslegesek, de életképességük is alig remélhető, mert hanem is tekintjük azt a hozzáértést, szakismeretet, amely nélkül a kereskedői foglalkozás el sem képzelhető, már magában ez a függetlenség és gyorsaság, amellyel a kereskedői üzleti ügyeit intézheti, nagy előnyt biztosít ama intézményekkel szemben, amelyeknél sok és szakismerettel nem bíró egyéneknek van beleszólása és előbb tanácskoznia, jegyzőkönyvezni kell. Az üzleti életnek egyik legfontosabb kelléke a gyors elhatározás, azonnali intézkedés, alapos szakismeret: a kereskedő boldogulását nem a közönség kiuzsorázása — amint a kereskedelem-ellenes körök előszeretettel hirdetik — hanem az teszi lehetővé, hogy áruját a közvetlen forrásokból szri be, birtokában van széleskörű áruismeretnek, áruaktárát szakszerűen kezeli, romlástól, vaulástól megóvni tudja és üzleti c'önyeit a beszerzéseknél tudja biztosítani. — Vajjon uzsora az, ha az árumegállapítás előtt drágán vásárolt áruját, a hatóságilag történt árumegállapítás után a beszerzési ár feléért vagy harmadáért bocsátja a közönség rendelkezésére, vagy ha olyan árumál, amelynél üzleti haszon 4—5 százalékban van megállapítva az előre kiírt sulymentységtől sokszor 10—15 százalék is hiányzik. Az üzleti forgalom nyereség és veszteséggel jár, a kereskedő megélhetését nem az egyes cikkek haszonszázzaléka, hanem a gondosan vezetett üzlet össz forgalmának eredménye adja meg s bizonybizony tönkre menne az a kereskedő, aki szakértelem nélkül vállalkoznék kereskedői tevékenységre.

A kereskedő, mint a termelvények és ygártmányok forgalomba hozója, nem is üzhet uzsorának minősíthető eljárást, mert — különösen béke idejében, amikor árubőség van, versennyel, még pedig élénk és erős versennyel áll szemben, kartelt nem köt, mint a nagy tőkésék, de nem is köthet, mert az amugy is céltalan lenne és a kereskedőre nézve sokkal becsesebb függetlensége, szabad mozgása, mint a pillanatnyi, időleges előnyök. A kereskedő alhája nem a nagy haszon, hanem a nagy forgalom és ezt csak úgy érheti el, ha vevőközönségét előzékenyen, versenyképes árak felszámítása mellett szolgálja ki.

A háboru alatt gyakran hallottam olyan panaszt, hogy amikor valamely árucikk nem volt kapható s az a kereskedő, akinél ilyent véletlenül találtak, tulmagas árban árusította, ez a mód se igazságos; az áruhiány a kereskedőt izgatja legőjjobban, talán még jobban, mint azt, akinek arra szüksége van; ilyenkor emberileg minden lehető elkövet, hogy a hiányzó cikket megszerezhesse, ott veszi ahol kaphatja és olyan árban, amilyenben adják. — Vajjon uzsoráskodás az, ha a kereskedő arra

törekszik, hogy a fogyasztó közönségnek segítségére lehessen?

Debrecen fogyasztó közönségének különben legkevésbé oka van a panaszra, mert emberi lehetőség szerint kielégítő módon voltak és vannak ellátva. Ezt nem én mondom, hanem azok mondották, akiknek alkalmuk volt más városok élelmezési viszonyát megismerni és mondották azok is, akik kormányhatósági megbízásból megvizsgálták a közellátási hivatal ügykezelését. Ez is csak annak köszönhető, hogy a városi hatóság széles látókörű, gyakorlati, olyan kereskedőkre bízta a közellátás üzleti részének intézését, akik nem hivatalra való vágyakozásból, hanem azért vállalkoztak, hogy ez irányu munkásságukkal a köznek hasznára lehessenek.

Más vidéki városokban, ahol a köz ellátásának ügyeit a városi hatóság maga intézte s az áruk forgalomba hozatalát a kereskedők kizárásával, nagy költséggel berendezett hatósági üzletek után eszközölte, az árak magasabbak voltak s a közönség korántsem volt olyan jól ellátva, mint Debrecenben. Ez is csak azt bizonyítja, hogy minden munkának csak akkor van értéke és eredménye, ha azt hozzáértő szakemberek végezik. Erre a fogyasztási szövetkezet propagálói azt mondhatják, hogy majd kereskedőt állítanak az üzleti teendők elvégzésére, ez módjokban lesz; nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy lehet valaki mint üzleti alkalmazott igen jó munkaező, de még nincs birtokában annak a gyakorlatnak, amely egy nagyobb terjedelmű üzlet vezetéséhez szükséges, azt pedig alig hiszem, hogy akadna nagyobb üzlet vezetésére alkalmas olyan önálló kereskedő, aki egy alárendelt jellegű, bizonytalan jövőt nyújtó állásért feladná a maga, talán szerényebb jövedelmét, de megalapozott, független helyzetét.

(Folyt. köv.)

Megszűnt Hajdumegyében a spanyoljárvány

A vármegye közigazgatási bizottságának ülése

Ma délelőtt 10 órakor tartotta meg ez évben első ülését Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága Rá só István főispán elnöklété alatt. Az ülésen a szakelődök terjesztették elő jelentéseiket a múlt év december haváról.

(Közegészségügy)

Losonczy Álmós dr., t. főorvos bejelentette, hogy a közegészségügyi állapotok az elmúlt hónapban kedvezőtlenek voltak. A születések száma 253, a halálozásoké 592 volt, a lakosság tehát 345-tel apadt. Az uralkodó kóralak a hó első felében is a spanyolkór volt, a hó második felében azonban valószínűleg a baktériumok biológiai természetéből folyólag ez a járvány teljesen megszűnt. Októberben a spanyolkórban megbetegedettek száma 13,128 volt, novemberben 7757, decemberben 4060, ezek közül októberben 376, novemberben 439, decemberben 266 halálos volt. A vármegyében tehát a spanyolkór következtében 1081 ember halt meg. Roncsoló toroklob csak Böszörményben fordult elő három gyermekben, akik felépültek. Vörheny három községben 10 gyermekben mutatkozott, bárányhimlő volt 4, vérhas pedig 1 esetben. Mindezen esetek gyógyulással végződtek. Hasiagyagmáz egy esetben volt és halállal végződött. Erőszakos halál három volt: Püspökladányon egy orosz foglyot agyonlőttek, ugyanitt egy 36 éves férfit agyonlőttek. Dorogon pedig egy 21 éves férfit lelőttek.

(A gazdasági helyzet)

Buchwein Béla gazdasági felügyelő jelentette, hogy a november közepén fellépett téli időjárás december elejére is áthúzódott; ezt állandó enyhe esős időjárás követte, mely a gazdálkodás szempontjából kedvezőtlen, mert az ugyanis elkésett őszi munk-

kálátokat akadályozza. Az általános munkakedvetlenség is növeli a nehéz helyzetet. A november közepén beállott időjárás következtében földben rekedt burgonya, takarmány és cukorrépa nagyrészt sikertelen betakarítást, a bennrekedt csekély rész kiszedése folyamatban van. Az őszi vetések és a tavasziak alá való szántás szintén az említett okoknál fogva csak jelentéktelen mértékben juthatott előbbre. Az őszi vetések egyenletesen, szépen fejlődnek. A hadügyminiszter katonai munkásoktagok alakítását rendelte el és ezek szükség szerint a törvényhatósági gazdasági munkabizottságnak rendelkezésére bocsátattnak a szántóföldön maradt burgonya, takarmány és cukorrépa termés betakarítására.

(Adózás)

Nagy József pénzügyigazgató jelentése szerint jövedelem- és vagyonadóban befolyt 51,779 korona 72 fillér, egyenesadóban 167,587 korona 73 fillér, hadinyereségadóban 10,486 korona 73 fillér, bélyegjövődékben 120,602 korona 19 fillér, jogilletékbes 47,492 korona 50 fillér, díjjövődékben 3735 korona 05 fillér, dohányjövődékben 130,200 korona, határvámjövődékben 425 korona 20 fillér, fogyasztási és italdobban 123,356 korona 73 fillér.

A kormányválság

Kiballgatások Károlyi elnöknél

Budapesti tudósítónk táviratozza: Károlyi Mihály köztársasági elnök ma délelőtt folytatta a kihallgatásokat. Először Laendler Jenő dr.-t, majd Berinkei Dénes ideiglenes miniszterelnököt, Purjesz Lajos és Garbai Sándort fogadta, míg Berinkei Dénes dezinált miniszterelnök Hock Jánossal tárgyalat hoszasan.

A válság megoldása ismét néhány napi halasztást fog szenvedni, mert szerdán megérkezik a Coolidge tanár vezetése alatt álló amerikai bizottság, amelynek immár politikai mosztiója van és az ezzel folytatandó tárgyalás késleltetmi fogja a válság megoldását.

A szociálista miniszterek a munkástanács határozatához ragaszkodnak és ezért a munkástanácsot szerdára, vagy esütőrtökre ismét összehívják.

Berinkei dezinált miniszterelnöknek nem sok reménye van, hogy sikerül a válságot megoldania. Ő a koalíciós megoldás híve, a szociáldemokrata pártban pedig a legutóbbi napokban erős hangulatváltozás állott be a polgári pártokkal szemben, éppen ezért határozottan ragaszkodnak a belügyi és a hadügyi tárcához, amennyiben pedig ezen az alapon koalíciós megoldás nem létesülhetne, tiszta szociálista kormány alakul. A szociáldemokrata pártvezetőségnek az a feltevése, hogy ha a munkástanács határozata nem érvényesülhet, akkor csak tiszta szociálista kabinet jöhet, mert szerintük csak ők tudják a forradalom vívmányait biztosítani és a rendet fenntartani.

A hadügyi tárca a polgári pártok kezében marad

A szociáldemokrata párt vezetősége vasárnap este foglalkozott a politikai helyzet szanálásával kapcsolatos kérdésekkel. Az ülés a késő éjjeli órákban végződött.

A pártvezetőség megállapította, hogy a tiszta szociálistákból álló kabinet magának a pártnak sem érdeke, mert a politikai súlynak ez a biztosítottága további követelésekre ragadtatná azokat a szociálistákat, akik túlzott igényekkel máris súlyos gondokat okoznak a politikai viszonyok ismeretével rendelkező ve-

zetőségnek. Beavatott helyről szerzett információ szerint a pártvezetőség éppen úgy elítéli a túlzott követeléseket, mint a személyi érvényesülésnek a párt kebelében folyó burkolt harcát. A pártvezetőség azon fáradozik, hogy a polgári pártokkal megegyezést létesítsen és a béke kedvéért hajlandó a hadügyi tárcát a polgári pártok kezében meghagyni, a belügyi tárcához azonban a szociáldemokrata párt feltétlenül ragaszkodik.

Kettéválasztják a kultúrtaércát

A kultusztárca kettéválasztása befejezett tény. Külön közoktatásügyi és külön vallásügyi miniszter lesz, még pedig közoktatásügyi miniszter Kunfi Zsigmond lenne, vallásügyi pedig az esetleges koalíciós kormányban Persián Ádám, a római katolikus ügyek kormánybiztos. Ha koalíciós kormányalakítás sikerül, akkor a szociáldemokrata párt a belügyi és hadügyi tárcán kívül a közoktatásügyi és köznevelési tárcát is megkapja.

A Károlyi-párt holnapi ülése

A Károlyi-párt kedden este választmányi ülést tart, hogy a lemondott elnökség helyére újat válasszon. Tekintettel arra, hogy Károlyi Mihály államfő lett, a párt nem viselheti tovább a Károlyi-nevet. A holnapi ülésen indítványozni fogják, hogy a párt a köztársasági polgári párt nevet vegye fel. Hock János, akit Károlyi bizalma állított a párt élére, lemondott. Az elnökválasztáson Lovász Mártonnak van a legtöbb híve.

A keddi választmányi ülésnek még egy feladata lesz: dokumentálni kell a párt politikai egységét és a párt komoly polgári voltát. Gyanú irányt kell szabni a pártnak, amelyet fenntartás nélkül magáévá tehet Magyarország polgársága anélkül, hogy a szociáldemokraták szemében a reakció félelme haladás kátszárta keltené.

Revolveres merénylet egy orvos lakásán

Csendélet Hadházon

Érdekes feljelentést tett a debreceni állományegységben Léderer Sándor hajduhadházi lakos. Feljelentésében elmondja, hogy régi jóviszonyban van a hadifogságban levő dr. Székely Ernő községi orvos családjával. Egy családtagból kifolyólag Léderer Sándor felkereste ifj. Wessprémy István egyetemi hallgatót a lakásán és egyik kijelentése miatt kérdőre vonta a vitaközös hevében Léderer arcát ütötte ifj. Wessprémy Istvánt.

Még ugyanaznap este megjelentek a Székely-család háza előtt Wessprémy Zoltán dr. ügyvéd és Müller Antal főhadnagy, malomtulajdonos, akik nagy lármával és dörömbözéssel bebozsátatást követeltek. Megtudták ugyanis, hogy Léderer a házban tartózkodik. Mikor a kaput kinyitották nekik, berontottak abba a szobába, ahol Léderer tartózkodott. Müller főhadnagy nekítámadt Léderernek, revolverének csövével fejbevégté és a diványra lökte, majd mikor Léderer védekezett és szembe szállt támadójával, Müller elsütötte rá a revolverét. A golyó azonban csak horzsolta Léderer arcát és az ablakfélfába íródott. A kínos jelenetnek az vetett véget, hogy a halálra rémült Székely dr.-né és leányai közbevetették

magukat és a két dühöngő embert kiűzték a szobából.

Léderer Sándor a két revolveres merénylő ellen gyilkosság büntetének kísérlete címén tett feljelentést

Debreczeni tiltakozás az entente-hoz a felvidék elszakítása ellen

A memorandumot Bernolák professzor adja át Vyx alezredesnek

A Felvidék megmentésére indított debreczeni akció szervező bizottsága a kollégium jogi szemináriumának helyiségében ülést tartott, amelyen megállapították az entente-hoz intézendő francianyelvű irat szövegét. A bizottság kifejté a következőket:

Fegyveres erő hiányában a jogeszmében bizva, fordul Magyarország népe a művelt világhoz. Az entente becsülete fűződik a Magyarországgal kötött fegyverszünet feltételeinek megtartásához, amelyeknek 17. pontja szerint az entente-esapatok által megszállandó területeken a közigazgatást a magyar állam közegeinek kezében kell hagyni. Ezzel szemben a csehek a fegyverszüneti szerződést a legdurvábban megszegték, az egész Felvidéken a közhatalmat gyakorolják, lehetetlenné teszik a magyar hatóságoknak a működését. Intézkedéseik azt mutatják, hogy véglegesen berendezkednek és a Felvidéken lakó magyarságot elzárták az ország különböző részein levő hozzátartozóiktól.

A történelmi jog alapján sem követelhetik a csehek a Felvidéket, mert ezer év előtt nem szláv nép volt a birodalmát alkotó elem, hanem kelta, római, frank, longobárd népek éltek e helyen, míg 870-ben a morvák kezdték ott megtelepedni, de a népvándorlás korában, a 9. és 10. században, az avarok foglalták el a Felvidéket. Ezeknek az utódaikként jutottak a magyarok a Felvidék birtokába. Ezer év alatt az ott lakó népek, mint Magyarország hő fiait, többször tanujelét adták annak, hogy Magyarországot közös hazának tekintik. Minden szabadságharcában részt vettek s éppen olyan egyenjogú polgárok, mint a magyarok.

Az önrendelkezési jog alapján sem lehet elvenni a felvidéket, mert a felvidék lakosságától nem kérdezték meg, el akarnak-e szakadni Magyarországtól. Ezzel szemben a többek többször kifejezték, hogy nem akarnak Csehországhoz tartozni és ugyanígy nyilatkoztak meg a felvidéki németek is, nem is beszélve az ott lakó magyarok óriási számáról. A magyar népkormány minden meg akar adni a nemzetiségeknek, hogy biztosítsa kulturájuk, teljes politikai és egyéni szabadságuk fejlesztését. Magyarországnak nem kell a keleti Svájc, hanem a független, egységes Magyarországot akarjuk fenntartani.

A felvidéken élő fók nyelvi és faji sajátosságai folytán sem egyesülhetnek a csehekkel és ha ez minden akaratuk ellenére is megtörténne, a felett tót nyelv és irodalom elpusztulna.

A csehek imperialisztikus érvényesülése egész Európára veszedelmet jelent és ez a veszedelem nagyobb, mint az orosz imperia- lizmus lett volna. Gazdasági érdekből sem követelhetik a csehek Magyarországot, mert a

cseh ipar rendkívül fejlett, bányászata egész Európában híres. Csehországnak nem lehet érdeke, hogy Magyarországnak ez érdekekben és szénben gazdag vidékét, amely Magyarországnak élettereje, elszakítsa. Ellenben nagy érdeke lehet Csehországnak, hogy sikertelést szerezzen, amely életet terem. Ilyen pedig a felvidéken nincsen. Földrajzilag is teljesen összefügg a felvidék Magyarországgal. És amennyiben volt is a történelemben példa, hogy Magyarországot szétszakították, ez csak efemer jellegű volt.

Ha tehát semmiféle igazolható Magyarországot szétszakítását, igazolhatja-e a bosszu és büntetés? Ilyenre példát a történelemben nem találunk. A nemzetet gonosz vezetők viselkedése miatt nem lehet felelősségre vonni.

Az sem lehet a bosszu alapja, hogy Magyarország elnyomta volna a nemzetiségeket. Elnyomó a magyar sohasem volt. — Az idegen népek is megvagyonosodtak és teljes volt a politikai szabadságuk. Ellenben a csehek voltak azok, akik 1849-ben elnyomták az osztrák császárság parancsára Magyarországot és mindig a rendőr szerepét töltötték be.

Az 1867-iki kiegyezés folyamánya volt a német szövetség. A magyarságra a világháború önvédelmi harc volt. Ezt bizonyítják a máramarosszigeti orosz izgatások, a debreceni bombamerénylet és a délszláv forradalom.

Magyarország hajlandó belenyugodni abba, hogy egy nagy nyugati néphez csatolják a sorsát, de sohasem hajlandó elviselni, hogy szabadságát és fejlett kulturáját egy kisebb nép kulturája alá helyezze. Amennyiben ez mégis megtörténne, Magyarország állandó tüzfészke lesz Közép-Európának.

A bizottság az emlékirat elfogadása után kimondta még, hogy azt elküldi a külföldi egyetemeknek, propagandát fejt ki az emlékirathoz lefektetett igazságok érvényesítése érdekében és elküldi azt a Magyarországon levő francia és angol csapatok tisztjeinek és Vyx alezredesnek is. Végül kimondta a bizottság, hogy **Vyx alezredeshez kérvényt nyújt be, tegye lehetővé, hogy a megszállott területeken levő magyarsággal érintkezni lehessen és tegyen intézkedéseket, hogy ezért**

a posta, táviró és telefon szabad legyen a vidékeken is.

A bizottság megbizta Bernolák Nándor dr. egyetemi tanárt, hogy az emlékiratot adja át Vyx alezredesnek.

A csehek Magyarországon

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminisztérium jelenti vasárnap:

A csehek megszállták Legenyealsónehályt, Töketerebst, Varanót, Homonnát. Kasától délre Hernádesányt. Torna vonalában átlanak. Breznóbányától előnyomulóban vannak Rimaszombat felé. Megszállták Nyustyát.

A csehek Losonc, Iopolyság, Ipolyszánó és Iopolyszakálás megszállása után előnyomulást megkezdtek.

Budapest, január 12. A hadügyminisztérium sajtóosztálya jelenti: Az ukránok **Körösmező és Tiszaborkut** között a vasuti pályát eltorlaszolták.

A hadügyminisztérium sajtóosztálya jelenti hétfőn:

A csehek Nagymihály felől jövet **megszállták Szobráncot** és onnan tegnap bevonultak Ungvárra. Kassa és Rimaszombat között Jolsva felé nyomulnak előre. A menetvonalon **Murányig** jutottak. Az Ipoly és Duna mentén a helyzet változatlan.

Erdélyből és a Mura vidékéről nincs új jelenteni való.

Ungvár megszállása

Ungvár ról telefontálja tudósítónk: A cseh megszálló csapat, egy zászlóaljnyi légszáműz 40 tiszttel, Ciaffi olasz ezredes vezetésével tegnap délután megszállta Ungvárt. A városban teljes rend uralkodott, ami meglepte a cseheket. A város vacsorát adott a tiszteletükre. A városban a magyar polgárság és népesség is teljesít szolgálatot.

Selmecbányát nem szállják meg

Selmecbánya, január 13. Selmecbánya város a cseh megszállás hírére **Pethes László** kormánybiztos vezetésével bizottságot küldött Garamberzencére a megszálló csapatok elé. A küldöttség azt kérte, hogy a csehek ne szállják meg a várost. A cseh parancsnok és a küldöttség között egyezség jött létre, amely szerint **a csehek nem szállják meg Selmecbányát**, az adminisztrációt meghagyják a kormánybiztos kezében, ezzel szemben a város élélményéről továbbra is a magyar kormány gondoskodik.

A francia csapatok Budapesten

Budapesti tudósítónk táviratozza: A felhivatalos Pol. Hír. jelenti: A francia megszálló csapatok Budapestre való érkezése állandóan tart. Naponta egy-két szállítmány érkezik és a mai nap folyamán is egy géppuskás század jött meg.

Az entente politikai bizottsága Budapesten

Budapesti tudósítónk táviratozza: Szerdán érkezik Budapestre a Coolidge, Storey, Martin, Goodwin, Parker és Davison urakból álló bizottság. Károlyi Minály köztársasági elnök Berinkei Dénes ideiglenes minisztereinek és Balogh Ernő miniszterelnökségi államtitkari bizta meg a misszió budapesti tartózkodásának előkészítésével. A tontos munkában Drasche-Lázár Alfréd külügyi államtitkár.

Bárczy István és Podmaniczky Tibor miniszteri tanácsosok és Zerkovitz Emil kormánybiztos működnek közre.

Hogyan működött Lukásich vérbírósága

A statáriális ítéletek felülvizsgálását befejezték

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az a bizottság, amely az 1918 március 20-án kihirdetett rögtönítélő eljárás folyamán meghozott halálos ítéleteket a hadügyminiszter rendeletére felülvizsgálta, beterjesztette a vizsgálat eredményéről szóló jelentését. 70 terhelt ellen indítottak rögtönítélő eljárást, ezek közül **16-ot fejezték be halálos ítélettel**, a többi 54-et pedig rendes eljárásra utasították.

A 16 halálos ítélet közül csak 8-at tudtak felülvizsgálni, mert a többi a csöcselék a forradalom kitörésekor megsemmisítette. A 8 halálraítelt közül, akiknek ügyeit felülvizsgálhatták kettő 20 éves volt, három 22 éves, egy 27 éves, egy 30 éves és egy 39 éves. 3 nő, 5 nőlen volt közöttük. Foglalkozásukra nézve 3 iparos, 3 napszámos és 2 magánhivatalnok.

A bizottságnak sikreült megállapítania, hogy a rögtönítélő bíróságok nemcsak könnyörtelenek voltak halálos ítéleteik meghozatalánál, hanem könnyelműséggel és felületességgel folytatták le az eljárást. Megtörtént például, hogy a főtárgyaláson a jegyzőkönyv-vezető és a tárgyalást vezető hadbíró csak **ceruza-jegyzeteket** készítettek és azt is **csak napokkal később**, úgy, hogy a főtárgyalás menetét nem tükrözte hiven vissza. A rögtönítélő eljárás kihirdetésének igazolása nem történt megnyugtató módon. A bíróság sohasem rendelt el bizonyítást arra nézve, vajon a terhelt egyszersmindenkorra igyekezett-e kivonni magát a katonai szolgálat alól.

Egy főtárgyalás, amely halálos ítélettel végződött, két és fél óráig tartott. Tehát ez az idő elegendő volt a bíróság megalakítására, a bírósági tagok megbeszélésére, a vádlott kihallgatására, 20—25 okmány felolvasására, a vád előterjesztésére, a bíróság visszavonulására, a tanácskozási jegyzőkönyv felvételére, négy oldalas ítélet leírására, felolvasására és mindezek áttanulmányozására.

Az egyik rögtönítélő bíróság **halálra ítelt egy tizedest**. Ez a szerencsétlen azért jött Budapestre a hracterről, hogy egy századosnak és egy hadnagynak felhívását vásároljon a tisztek vásárlási könyvecskéjére és szabadságát önkényesen meghosszabbította. A tizedes védekezésében előadta, hogy **szabadságideje alatt nem kapta ki a felhívást**, a hadnagya pedig azt mondta neki, hogy ne kerüljön felhívás nélkül a szemé elé. **Halálos ítéletét szeptember 12-én végrehajtották, holott az ítéletet csak 13-án erősítették meg.**

— A függetlenségi és 48-as párt programjának egyes pontjait tüzetesen megmagyarázó előadás-sorozat második előadása szerdán d. u. 5 óától fog megtartatni az Arany Bika m-o ziban. Az előadó Ungár Jenő, városunk egyik legkiválóbb gyakorlati közgazdásza lesz, ki a ki a pártprogram ipari és kereskedelmi vonatkozásait fogja megvilágítani. Az előadás iránt különösen az ipari és kereskedelmi körökben már előre is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul, de bizonyára hasznossal fűlök azt hallgatni a párt egyéb foglalkozásti filó hívei is, valamint a város minden közügy iránt érdeklődő férfi és nőpolgára.

Minden külön értesítés helyett.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett testvérünk, sógornónk és nagynénénk

özv. Hoffer Sándorné

szül. Fischbein Hermin

rövid, súlyos szenvedés után, életének 55-ik évében január 12-én elhunyt. Drága halottunk hült tetemét f. hó 14-én kedden délelőtt 10 órakor a Széchenyi-utca 10. számú gyászszobánál tartandó gyászszertartás után 15 óra fognak Hajdunádudvaron örök nyugalomra helyezni.

Debrecen. 1919. január 12-én.

Özv. **Léderer Miksáné** szül. **Fischbein Lujsa**, dr. **Czakó Zsigmondné** szül. **Fischbein Mariska**, **Meisels Vilmosné** szül. **Fischbein Ilka** testvérei. **Dr. Czakó Zsigmond**, **Meisels Vilmos** sógorai: **Léderer Ferenc** és neje **Frenkel Magda**, **Léderer József**, **Meisels Piroška**, **Meisels Teri**, **Czakó Zoli**, **Czakó Ili** unokaöcsesei és unokahugai.

HIREK

00

— **Státárium Ujfehértón.** A szabolicsmegeyi Ujfehértó községben napirenden vannak a rablások és a fosztogatások, legutóbb pedig felgyújtották az ottani szeszgyárat, a mely porrá égett. Eddig már igen sok fizetést és lakási kifosztottak és a jobbmódu lakosok tömegesen menekültek el. Erre való tekintettel a nagykarolyi karhatalmi parancsnokság elrendelte a községre a státáriumot.

— **Debrecen élelmiszergyűjtése az éhezőknek.** Kenézy Gyula dr. egyetemi tanár kedden délután 5 órára az iparkamara tanácsstermébe értekezletre hívta össze Debrecen jótékonyági egyesületeinek vezetőit, a közlelmészeti bizottság több tagját és a város vezetőit. Az értekezlet tárgya azoknak a módoszatoknak a megbeszélése, amelyekkel Debrecen közönsége az éhezők szegénysorsu lakosságát segíthetne. Azt tervezik, hogy mindenki lemondjon egy napi élelmiszergyűjtéséről a bécsiek javára, akik ezzel szemben ipari cikkeket fognak átengedni. Az értekezleten a meghívottakon kívül érdeklődőket is szívesen látnak.

— **Gombaszögi Frida állapota.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Hüttl Hímér dr. egyetemi tanár tegnap kétszer meglátogatta a Pajor-szanatóriumban levő Gombaszögi Frida művésznőt és konstata, hogy a beteg állapota örvendetesen javul. A nyelven ütött seb szépen gyógyul, a beszéd jó, a nyelés teljesen szabad. A betegnek állandóan egyetlen panaszja van, hogy a feje fáj.

— **Halálozás.** Tóti Poroszlay Paulina, Poroszlay Lászlónak, az Alföldi Takarékpénztár vezérigazgatójának testvére, ma hajnalban 3 órakor, 67 éves korában meghalt. A nemesszivű urinő egyike volt legjótékonyabb hölgyeinknek, akik eselekedtek a jó, mert szívük jó volt és nem külsőséges okokból. Halála, amely széles körben keltett mély és igaz részvétet, a Poroszlay, Széll, Szilágyi, Csapó, Konez, Wesszprény, Somorwa, Bernin gróf, Erdődy és Schuck-családokat horította gyászba. Az elhunyt urinő temetése 15-én délután fél 3 órakor lesz a Hunyadi-utcai gyászszobából.

Mély gyász érte a Magoss-családot. H. Magoss Györgyné Fischer Mária 25 éves korában szombaton meghalt. A nagy részvétet és megdöbbenést keltett haláleset mély gyászt okozott és egy fiatal házaspár rövid boldog házasságát zúzta szét. Az elhunytban Magoss György dr. városi főügyész menyét gyászolja. A korán elhunyt fiatal asszony temetése ma délután fél háromkor volt a Rákóczi-utcai gyászszobából, ahol a nagyszámu gyászoló közönség sorában a városi tanács és tisztviselői kar képviselői is megjelentek. A városi tanács mai ülésén különben Csóka Samu h. polgármester a tanács nevében, majd az egyes tanácsstagok személyesen is részvétüket fejezték ki Magoss György dr. főügyésznek az őt és családját ért gyászeset fölött.

— **Szabad Iskola.** Kedden este folytatja a magyar fajról szóló előadását R. Kiss István dr. egyetemi tanár. Ez alkalommal a földrajzi viszonyok hatásáról, a terület és a honfoglalók arányáról, a telepítésekről és az idegen fajok beolvadásáról fog beszélni. Az előadás, mely ezúttal is az ipartestület dísztermében fog megtartatni, pontosan 6 órakor kezdődik.

— **Ügyvédi hírek.** Dr. Géva y Béla ügyvéd irodáját Szent Anna-utca 11. sz. alatt újból megnyitotta s egyben közli, hogy a budapesti Kat. Népszövetség jogvédői irodájának 1913. március hó 3-án a kat. népszövetségi ügyvédi teendők ellátására kapott megbízatásáról lemondott.

— **Pesti Hegedű** a címe E m ö d T a m á s kiváló poéta gyönyörű új verses kötetének. Ára 8 korona 80 fillér. Hegedűs és Sándor r.-t. könyvostályában kapható.

— **A függetlenségi párt tisztújító közgyűlése.** A Debreceni Függetlenségi és 48-as Párt a folyó január hó 19-én, vasárnap délelőtt fél 11 órától az Arany Bika-mozgószerház helyiségében tartja a párt központi szerveit, a tisztikart és intéző bizottságot megválasztó tisztújító közgyűlést, melyre városunk függetlenségi érzelmi és elvi polgárait és polgárait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Általános sztrájk Argentínában.** Buenos-Ayresből táviratozzák a Havas-ügynökségnek: A munkástelepek az egész közvétségben általános sztrájkot proklamáltak. Nyugat-Argentínában a vasutak beszüntették a forgalmat. Tengerészeti haderőket szállítottak partra, hogy a rend helyreállításában segédkezzenek. Több közúti kocsit és a rendőrökönk automobiljait felgyújtották, a Jézus Szent Szíve templomát kifosztották és több fegyverraktárt kiraboltak.

— **Februárban 7 órakor zárják a kapukat.** A debreceni házimesterek szakszervezete azt kérte a városi tanácstól, hogy a kapukat este 6 óra helyett 7 órakor zárják és a kapupénzt emelhessek föl. A városi tanács kimondta, hogy a 6 órai zárást e hónapban még fentartja, februártól kezdve pedig 7 órakor kell zárni a kapukat. Egyben kimondta, hogy a kapupénz fizetése 6 órától 8 óráig nem kötelező, 8 órától 12 óráig 20 fillér, azontul pedig 40 fillér.

— **Előadás a feministáknak.** A nemzetiségi kérdésről Nőrők János táblalábó a feministák egyesületének érdekes előadást fog tartani e hó 18-án, délután 6 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében. Az egyesület tagjain kívül az érdeklődők is szívesen látott vendégek. Belépődíj nincs.

— **Borzalmas testvérgyilkosság.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A tavárossal szomszédos Erzsébetvárián egy Bordan Gabor nevű 18 éves fiú borzalmas módon meggyilkolta testvérét. Tóth Istvánna ma reggel 6 órakor munkába ment és otthon hagyta a lakásán 11 éves Anna nevű leányát és törvénytelen fiat, Bordan Gabor. Amikor este hazatért a munkából, verben látta, tejszével a fejében, holtan találta leányát. A tejsze olyan mélyen hatolt a kis leány fejébe, hogy az asszony nem tudta kihuzni. Az anya felorultan a rendőrségre rohant. Amikor a rendőrség a veres eset színhelyére érkezett s a jegyzőkönyv felvételéhez fogott, hazajött a fiú is, aki a rendőrség vallatása során beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy reggel, mikor az anyja eltávozott, el akarta rabolni az anyja pénzét és ékszereit, de közben a huga felébredt és észrevette tervét, majd megényezte, hogy elárulja anyjának. Ez annyira dühbe hozta, hogy kiszaladt a konyhába, ahonnan tejszét hozott és agyonverte a testvérét. A gyilkos fiút a rendőrség letartóztatta.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportja** értesíti tagjait, hogy rumjarendoságukat i. hó 14. és 15-én, azaz kedden és szerdán az Aron Miksa-réle raktárhelyiségből okvetlen vigyék el, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

— **Értekezlet a munkáalkalmakról.** Tóth Emil dr. tanácsnok ma beszámolt arról, hogy a kereskedelmi- és iparkamarában tegnap értekezlet volt, amelyen ő is részt vett. Az értekezleten a lakásinségről, ipari anyagok beszerzéséről, ipari munkások elhelyezéséről s munkáalkalmak megteremtéséről volt szó. Az értekezlet különböző bizottságokat választott, a lakásbizottságba megválasztotta Aczél Géza főmérnököt is.

— **Claude Farrére** híres író legújabb könyve, „A kis szövevényesek”, most jelent meg. Ára kötve 4 korona 40 fillér. — Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

— **A hajdudorogi gazdák merénylői.** Vasárnap este két hajdudorogi gazdát, Taucsuk Gergelyt és Tóth Ferencet, vitték be a katonai csapatkórházba: mindkettőn lövéstől eredő seb volt. A két gazda elmondta, hogy a hajdudorogi országuton haladtak egy szekérel, amikor puskalövés dördült el. Hallották még, amint valaki azt kiáltotta, hogy: Lődd le! — de nem láthattak semmit, mert a lovak megijedtek és elragadták a szekeret. — Taucsuknak a golyó áthatolt a mellén és azután Tóthnak a bal combjába fúródott. A merénylőtől értesítették a hajdudorogi esendőrséget, amely ma közölte a debreceni rendőrséggel, hogy a merénylet bosszu műve és a tetteseket már le is tartóztatták.

— **A leszerelt kereskedők, utazók és ügy-nökök egyesülése** holnap, kedden délelőtt fél 10 órakor a Royal-kávéház különtermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok megjelenését kötelezővé teszi az elnökség.

— **Az Ébredés dalkör énekpróbái.** A városi tanács mai ülésén az Ébredés munkáldalgyűlet céljaira próbák megtarthatása végett a zeneiskola egyik termét átengedte.

— **Férj és feleség,** komédia 3 felvonásban. Írta: Lakatos László, ára 6 korona 60 fillér. Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

— **Az építőipari szövetkezet** összes tagjait fontos értekezlet megtartására az iparoskör helyiségében e hó 14-én délután 5 órára meghívja a végrehajtó bizottság.

— **Elfogott tolvajbanda.** Megirtuk a napokban, hogy a rendőrség egyik őriáratá elfogta a Csapó-utcán Turai István és Rojtos Antal notárius tolvajokat, amikor az egyik bodegába betörték és ott fegyvereikkel hadonászva, élelmiszereket loptak el. A nyomozás során kiderült, hogy a két jómódú egy többtagu betörőbandának a tagja, amely sorra fosztogatta a város több lakását és főleg élelmiszereket, ruha- és fehérneműeket lopott el. Megállapították, hogy az általuk ellopott holmik értéke meghaladja az ötvenezer koronát. Eddig a banda hat tagját fogta el a rendőrség, de már a többinek is nyomában van.

— **Meghívó.** A debreceni cionisták f. hó 14-én, kedden délután 5 órakor a Royal-szálló kistermében alakuló értekezletet tartanak, melyre az érdeklődőket ezúton meghívja a vezetőség.

— **Szerelmes levél** és más elbeszélések. Írta Móríc z S z i g m o n d. Kis elzevir kiállítású, igen csinos kis kötött könyvecske. Móríc z S z i g m o n d néhány igen bájos s kedves történetkéjével. Olvasásra is, ajándéknak is egyaránt kedves s praktikus, már rendkívül olcsó áránál fogva is. Csinos kötésben 11 korona. — Hegedűs és Sándor r.-t. könyvesboltjában kapható. Piac-utca 34.

— **Lopás a vasuti étteremben.** Megirtuk annak idején, hogy a debreceni vasuti állomás éttermében Hubschmann Lajos kolozsvári kereskedőnek, aki átutazóban volt, a zsebéből kilopták 13,000 koronát tartalmazó pénztárcáját. A budapesti rendőrség most értesítette a debreceni főkapitányságot, hogy a tolvajt elfogták Guttman Bertalan notárius utazó tolvaj személyében, aki bevallotta, hogy ő követte el a lopást és azt állítja, hogy a tárcát és a benne levő iratokat az állomás félreesőhelyére dobta. Itt a rendőrség közege azonban semmit sem találtak és erről értesítették a budapesti rendőrséget.

— **A csehek 250 ezer főre emelik hadsergüket.** A „Tevél”-nek megalakulásakor mindjárt az volt a törekvése, hogy a külföldi összeköttetéseit megszerezze s a külföldi helyes irányban tájékoztassa a magyar viszonyokról. Mert nagyszámu ellenségeink mindent elkövetnek, hogy az entente-val elhitessek, hogy a magyar forradalom nem őszinte és hogy csak arra való, hogy enyhébb békefeltételekhez jusson általa Magyarország. — Ezek és hasonló felfogások megdöntése is a „Tevél” munkaköréhez tartozik, amennyiben naponta ezer és ezer magánlevél és ismeretető füzetek mennek szét a világ minden tája felé minden kultúrnyelven. A „Tevél” buda-

pesti központja francia nyelvű brosurát és térképeket küldött szét a magyar földön tartózkodó francia tiszték között való ingyenes szétosztás céljából. A „Tevél” prágai tudósítója közli: a cseh hadseregüket, mely eddig 150 ezer főből állott, — 250 ezerre akarják fölemelni, körülbelül 1200 ágyúval. Ennek célja egyrészt a megszállott területek rendjének megőrzése, másrészt a belbéke biztosítása, mely — különösen a szociálisták mozgólódásai miatt — épen nem mondható megnyugtatónak. Különösen a morvaországi hírek aggasztják a cseh köröket, ahol a munkásság körében egyre terjed a bolsevizmus, különösen az oroszországi cseh hadifoglyok hazaözönlését nézik aggálllyal és a cseh kormány el van határozva, hogy ha ez veszélyesnek látszik, a hadifoglyok hazaözönlését meg fogja akadályozni. Ez iránt megindultak Japánnal a tárgyalások.

Die Dame januári száma megjelent. Ára 2 K 75 fillér. A Hegedüs és Sándor r.-t. könyvesboltjában kapható.

— **Arcubasew** hírneves orosz írótól új könyv jelent meg. Címe: **F e h é r h a v o n**. Ára 2 korona 20 fillér. Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

— **Elvesztett pénztárca**. Szombaton elvesztettem drappszíniú kigyóbbirtárcám papírpénz és iratok tartalmával. Kérem a megtalálót, hogy az iratokat a tárcával küldje el postán címemre, a pénzt pedig tartsa meg magának. Dr. Gergely Jenő, Piac-u. 70.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokona-színház

KEDD: **Cserebere**, B) bérlet.
SZERDA: **Cserebere**, C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: **Hóvirág**, operett. A) bérlet.
PÉNTEK: **Hóvirág**, operett. B) bérlet.
SZOMBAT: **Tul a nagy Krivánon**, operett.
Este: **Hóvirág**, C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: **Tiszta urak a zárdában**, operett. Este: **Hóvirág**.

Vigszínház

KEDD: **Hóvirág**.
SZERDA: **Hóvirág**.
CSÜTÖRTÖK: **Urasági inas** kerestetik, bohózat. Bemutató.
PÉNTEK: **Urasági inas** kerestetik.
SZOMBAT: Délután: **A császár katonái**. — Este: **Urasági inas** kerestetik.
VASÁRNAP: Délután: **Az ezred apja**, énekes vígjáték. Este: **Urasági inas** kerestetik.

Hóvirág. Nagyon kedves, színes muzsikájú operett, amelynek csengő verseiben Harsányi Zsolt művészetét élvezzük. — Az előadás különösen sikerült volt. Első helyen érdemel elismerést Remete Géza sikeres rendezése, amely különösen az igen szép színes csoportjelenteleknél, így a második fölvonásban is, érvényesült. Tele volt a színpad élettel, mozgással, színnel. Zöldhelyi Anna (Gertrud) énekekben, játékokban és tolettben egyformán elismerésreméltó volt. Seregh Mária pompás, elegáns, bájos színésznő volt, üdesege, jókedve és nagyszerű tánci sok tapsot hoztak neki. Különösen a második fölvonásban zajos, nagy sikere volt. Remete Géza igen sikerült humoros alakítást nyújtott. Káldor Dezső szépen énekelt. (—o—)

A színházi iroda hírei. Az ördög vígjáték kerül színre ma B) bérletben a Csokona-színházban. — A **Hóvirág** ma este kerül színre másodszor a Vigszínházban. Az operett-újdonosság a tegnapi bemutatón rendkívül nagy sikert aratott. — **Urasági inas** kerestetik! francia bohózatnak csütörtökön lesz a bemutatója a Vigszínházban. A főbb szerepeket Borosnyai Kató, Sze-

mere Nelly, Szigeti Ida, Kiss Ferenc, Oláh Ferenc és Párkányi játszák. — **Bihary Ákos** szerződöttetése, Bihary Ákost, az országos nevű szerelmes- és hősszínest Hel-tai igazgató január 16-tól kezdődőleg társulatához szerződtette.

A művészet diadalutja. (Lehár-film az Apollóban.) Ebben a szerelmi drámában Lehár Ferenc személyesen játsza el a darab egyik főszerepét. Ma utoljára mutatja be az Apollo.

A vörös kérdőjel. A Pesti Hírlap-ban megjelent rendkívül érdekes regény után készült ez a film. Ma közkívánatra mutatja be az Uránia.

Aktuális könyv

ANŐ ÉS A SOCIALIZMUS

Irta: **Bebel Ágost.**

A 41 ik német kiadás után fordítva.

Ára 14 kor. 30 fill.

Kapható:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyves boltjában Piac-utca 34. szám.

Érdekes könyvújdonosságok

Drasche-Lázár:

A tüzkereszt

2-ik kiadás. Regény, a tüzpróba folytatása. Ára 14 korona.

Molnár Ferenc:

Andor

2-ik kiadás. Regény. Ára 15 korona.

Wohlbrück O.

Barbárok

2-ik kiadás. Regény az orosz életről. Ára 9 K.

Méray Horváth Károly:

Új világ felé

2-ik kiadás. Rendkívül érdekes regény orosz-francia miliceban. Ára 11 korona.

Magyar Lajos:

A magyar forradalom

Élmények a forradalom főhadiszállásán 3 K.

Lakatos László:

Férj és feleség

Komédia 3 fölvonásban. Ára 6 korona 50 fill.

Kenedi Géza:

Anekdoták a magyar közéletből

Ára 7 kor.

10 százalék tetel.

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában. Piac-utca 34. szám.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt.

szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Kittinó

karban levő masszív hálószoba butor eladó. Cim a kisdóhivatalban.

Privát pónzt

keresek ingatlanra első helyre leendő bekebelezéssel. Dezső Maróthy u. 19.

Koresek

különböző méretű orosz szobát. C m a kisdóban.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszer, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Lapkihordó

szeszonyokai jó fizetéssel felvessz a kiadóhivatal. :: ::

Eladó

Varga kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Sándor utca kaszárnya mellett lévő 71 hold telek, amelyen 50 méter hosszú deszkából épített barakk van. Az egész telek 3 méter magas deszkakerítéssel van körül véve. Érkezhetni Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Hajdusági rudsodró

legjobb békebeli minőségben kapható **GRÖSZ MARY FERENCZ** gyógyszerésznél, „Arany egyszaru” gyógyszerár, (színház mellett).

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Irgépel

egjobb javít Keszler, első debreceni műszes rész Széchenyi-u. 1.

Gummi-bélyegzőt

pecsénnyel és mindenféle vést ímbe készít

PAULÓ véanők Bathányi-utca 22. szám Gummi-bélyegzőt 24 óra alatt készítenek.

Eladó

előnyös fizetési feltételek mellett a Sámsoni-ut menten, a sorompó mellett, Kondor-utca 3. sz. házastelek. Az egész sűrű drótkerítéssel körül van véve. 2 szobás lakás, nagy istálló, pince kamra, székesszék, 1 hold szőlő, fél hold veteményes kerttel foglal magában. Érkezhetni Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

KIFUTÓ FIÚ

FELVÉTELEK A KIADÓ-HIVATALBAN

Újból kapható új kiadásban:

Magyarország Jövője.

Irta: Jászi Oszkár.

Ára 10% felárral 9 korona 90 fill.

Kapható:

Hegedüs és Sándor r.-t. könyvesboltjában, Piac-utca 34.

VISZKETEGET, SÖMÖRT, RÜNT

a legyorszában elmulasztja a Dr. Flesch-Dr. eredeti, törvényesen védett „**SKABOFORM-RENŐCS**”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-félt kerjünk. Próbategy K 4.—, nagy tegely K 6.—, családi tegely K 15.—. Debreczen és vidéke részére íróktár Reichard Sándor Csongrád gyógyszerár Árpád-tér 1. és Grösz Nagy Ferenc Arany Egyszaru gyógyszerár a Veszprémi „**SKABOFORM**” vedlgyre ügyeljünk.